

- компактність форми;
- влаштування великих вікон або суцільного застеклення з південної сторони та мінімальне використання скла з північної;
- використання озелених терас, дахів і фасадів;
- застосування екологічних оздоблювальних матеріалів.

Література:

1. Исаева Р.Х. Жилище 2000. В 3 ч. Ч.3. Организационные и технико-экономические проблемы / Р.Х. Исаева; под ред. Е.П.Фёдорова. – М.: Стройиздат, 1989. – 184 с.
2. Кашенко Т.О. Структура наукового простору проблеми енергоефективного архітектурного середовища / Т.О. Кашенко // Сучасні проблеми архітектури та містобудування: Наук.-техн. збірник/ Відпов. ред. М.М. Дьомін – К.: КНУБА, 2008. – Вип. 21 – 388 с. – С. 339 – 346.
3. Ковальський Л.М., Чижмак Д.А. Тенденції формування екологічно безпечних споруд / Л.М. Ковальський, Д.А. Чижмак // Сучасні проблеми архітектури та містобудування: Наук.-техн. збірник/ Відпов. ред. М.М. Дьомін – К.: КНУБА, 2008. – Вип. 21 – С. 239 – 243.
4. Кучерявий В.П. Урбоекологія: Підручник / Кучерявий В.П. – Львів: Світ, 2001. – 440 с.
5. Постанова Верховної Ради України про Концепцію сталого розвитку населених пунктів від 24.12.1999 № 1359-XIV. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1359-14>
6. Супрунович Ю.О. Еко-хауз або еко-хаос? Художній образ будівлі в умовах екологізації архітектури / Ю.О. Супрунович // Сучасні проблеми архітектури та містобудування: наук.-техн. збірник / Відпов. ред. М.М. Дьомін. – К.: КНУБА, 2008. – Вип. 20 – С. 343 – 348.

УДК 712.4

*Т. В. Кутяк, студентка гр. 301-А,
науковий керівник Т. Ю. Кузьменко, асистент кафедри
архітектури житлових і громадських будівель
Полтавський національний університет імені Юрія Кодратюка*

ВЕРТИКАЛЬНЕ ОЗЕЛЕНЕННЯ ФАСАДІВ БУДІВЕЛЬ

Виявлено основні конструктивні схеми озеленення будівель, проведено аналіз зарубіжного досвіду проектування таких споруд, дослідження композиційних особливостей озеленення будинків відповідно до умов місцевості.

Постановка проблеми. Основною проблемою сучасного архітектурного середовища у великих містах, особливо промислових, є одноманітність забудови та несприятлива екологічна ситуація, що призводить до створення малокомфортних умов проживання, діяльності та відпочинку людини. Саме тому одним з найважливіших завдань у сучасній архітектурі та містобудуванні є підвищення рівня озеленення міст різними засобами.

Аналіз останніх досліджень. Особлива увага проблемі зв'язку архітектури та екології приділяється починаючи з 70-х років ХХ ст. Активно досліджується екоархітектура та енергетично активні споруди, що сприяло появі нової архітектурної субдисципліни під назвою «ландшафтний урбанізм», теоретиками й практиками якої є Чарльз Валдхейм, Джеймс Корнер та Мохсен Мостафаї. О.В. Рябова та А.В. В'язовська [5,6] розглядають озеленення будівель як засіб підвищення комфортності та архітектурної виразності, а також виокремлюють основні типи конструктивних схем та видів озеленення.

Мета статті – аналіз існуючого досвіду з виявленням основних прийомів вертикального озеленення будівель та споруд, а також позитивних моментів практики озеленення стін.

Вислаб основного матеріалу. Виходячи з історичного досвіду, озеленення будівель можна поділити на озеленення дахів будівель, озеленення фасадів та включення озелених просторів у структуру будівлі. Докладніше

зупинимося на вертикальному озелененні по фасадах. Воно є одним з найпрестижніших, найбільш доступних і виразних засобів декорування будинків і споруд, впливає на забезпечення сприятливого клімату всередині будівель, очищення повітря, захисту стін від перегріву, шуму та пилу [2].

Відомо, що застосування озеленення будівель і споруд «сягає корінням» у глибину віків. Рослинний шар ґрунту (дерен) набув статусу покрівельного покриття ще в доісторичні часи. У країнах з суворим кліматом, таких як Гренландія або Ісландія, деревини було мало, тому місцеві жителі споруджували стіни своїх жител з каменю і дерну. Найвідомішим прикладом застосування озеленення у давні часи були висячі сади Семіраміди.

Сьогодні ж можна виділити три основні види вертикального озеленення фасадів будівель за типами конструктивного рішення (таблиця 1):

1) розташування горщиків або лотків з рослинами на балконах, лоджіях, терасах будівлі;

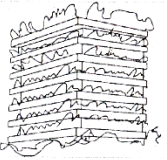
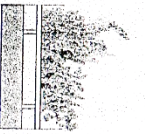
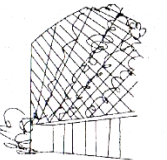
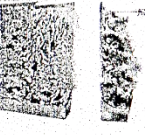
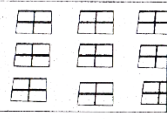
2) організація вертикального озеленення по каркасу, прикріпленому до фасаду будівлі із застосуванням кучерявих рослин (дівочий виноград, плющ звичайний, троянда плетиста);

3) «живі стіни» – метод озеленення французького ботаніка Патріка Блана. Останній є найскладнішим видом озеленення фасадів. Конструкція складається з металевої рами, що закріплюється на стіні будівлі. Змонтований на рамі каркас із пластику, у свою чергу, утримує тонкі високопористі поліамідні пластини, що формують щось на зразок повсті. У цьому матеріалі пускають свої коріння рослини, які імплантують у вигляді насіння. Мережа трубок, захованих позаду пластика, подає живильний розчин, що містить мінеральні елементи, необхідні для росту рослин. Таким чином, вдається буквально «виростити» фасад будівлі.

У розглянутих прикладах озеленення та конструкції для нього виступають основною виразною властивістю об'єктів. Будівлі з озеленими фасадами легко вписуються в існуючий контекст, але при цьому дещо домінують над прилеглою забудовою.

Таблиця 1

Композиційне вирішення фасадів з використанням озеленення

вид озеленення	Конструктивна схема	Загальний вигляд об'єкта
Балкони, лоджії, тераси		
Озеленення по каркасу		
«Живі стіни»		

Кількість поверхів становить 2 – 10 поверхів, залежно від виду конструктивної схеми озеленення; за функціональним призначенням об'єкти є житловими, офісними і громадськими спорудами [5].

Залежно від архітектурного вирішення будівель композиції вертикального озеленення можуть бути симетричними (коли потрібно підкреслити симетрію в самій архітектурі) й асиметричними. В'юнкі рослини можна розміщувати на фасадах громадських та житлових споруд у певному чергуванні, відповідно до ритму окремих елементів власне будівлі [4]. Варто також зазначити, що з точки зору інсоляції, озеленена стіна, орієнтована на північ при озелененні в'юнкими ліанами створює дискомфорт як будинку так і більшості видів рослин [3].

Завдання вертикального озеленення полягає в тому, щоб не тільки підкреслити індивідуальний характер архітектурної споруди, виділити чи відокремити окремі елементи композиції, зробити їх більш виразними, а й приховати недоліки.

Для досягнення найбільш вдалих декорувальних рішень потрібно дотримуватися таких основних правил [1]:

- 1) не варто використовувати багато різних видів рослин в одній композиції;
- 2) один із видів рослин має домінувати, а інші – створювати фон;
- 3) рослини мають гармоніювати між собою (схожість за текстурою, формою листя та кольором).

Висновки. Таким чином, вертикальне озеленення фасадів будинків як виразний засіб в основному застосовується у багатоповерхових житлових і громадських будівлях, як правило, органічно пов'язаних із оточуючим рельєфом, часто домінуючих над навколишньою забудовою. Виходячи з аналізу вітчизняного і зарубіжного досвіду озеленення фасадів, варто зазначити, що нині в Україні використовуються два прийоми озеленення: по балконах, терасах, лоджіях та по каркасу, а за кордоном все більшої популярності набувають «живі стіни».

Література:

1. Брагіна В.І. Вертикальне озеленення зданий и сооружений / В.І.Брагіна, З.П.Белова, В.М.Сидоренко. – К. : Будівельник, 1980. – 173 с.
2. Вертикальне озеленення будівель і споруд / Український державний проектний і науково-дослідницький інститут з газопостачання, тепlopостачання та комплексного благоустрою міст та селищ України. – Київ: Будівельник, 1980. – 78 с.
3. Гозак А.П. «Культурная экология» Реймы Пиетили // Архитектура Запада. Противоречия и поиски 60-70 годов / А.П.Гозак – М. : Стройиздат, 1983. – С. 104 – 115.
4. Забелина Е. В. Поиск новых форм в ландшафтной архитектуре / Забелина Е.В. – Учебное пособие – М. : Архитектура, 2005. – 160 с.
5. Завадская Л.В. Вертикальное озеленение / Л.В. Завадская. – М. : Дом, 2005. – 128 с.
6. Рябова О.В. Озеленення будівель як засіб архітектурної виразності / О.В. Рябова, А.В. В'язовська // Проблеми архітектури та містобудування: збірник наукових праць – Макіївка : ДонНАБА, 2010. – Вип. 16. – С. 18 – 24
7. Фремington Д.О. Архитектура в епоху глобалізації / Д.О. Фремington // Проектinternational. – 2008. – №18. – С. 290 – 295.

УДК 728.2

Ю.Г. Кучер, студентка гр. 501-АБ,
науковий керівник Т.В. Койнаш, старший викладач,
кафедри архітектури житлових і громадських будівель,
Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка

АНАЛІЗ ФУНКЦІОНАЛЬНО-ПРОСТОРОВОГО ВИРІШЕННЯ ЛІТНІХ ПРИМІЩЕНЬ В МАСОВОМУ БУДІВНИЦТВІ

У статті проведена спроба виявити тенденції функціонально-планувального та об'ємно-просторового вирішення літніх приміщень масового будівництва у сучасних умовах.

Постановка проблеми. Літні приквартирні приміщення є продовженням житлового осередку, слугують зв'язком із зовнішнім середовищем для «спілкування» з природою, що для людини в сучасному світі невимірно цінне, оскільки забезпечує відновлення її фізичного та психічного здоров'я. Крім того, відкриті простори квартири (балкони, лоджії, тераси, відкриті дворики) є додатковим місцем для здійснення таких важливих побутових процесів, як відпочинок, прийом їжі, господарські роботи, а в умовах теплого клімату вони слугують основною зоною життєдіяльності родини протягом усього літнього періоду. Від того, наскільки гарно, зручно та функціонально упорядковано розташовані у будинку літні приміщення, залежить комфорт проживання в квартирі. У сучасних умовах спостерігається тенденція до збільшення площ та вимог мешканців до підвищення рівня комфорту проживання у квартирі. У зв'язку з цим постає потреба у додатковому аналізі функціонального наповнення та об'ємно-просторового вирішення літніх приміщень при проектуванні житла на сучасному етапі.

Аналіз досліджень і публікацій. Дослідженнями з даної тематики займалися М.В.Лісіціан (типологія і функціональна організація літніх приміщень) [1], І.Г.Новосад (про реконструкцію старих лоджій) [4], Л.Г. Бачинська (про особливості функціонування терас у висококомфортному житті) [2], Х.А.Бенаї (про вплив архітектури на формування людини, її культуру і здоров'я) [6], а також частково Г.Гнат (дослідження про соціальні передумови формування квартир, у